

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 20CoCsp/30/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205908  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2024  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8122205908.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava 811 02, IČO: 31 340 890, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/97/2022-177 zo dňa 21.04.2023, takto

### rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd určuje, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 14.08.2006, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 14.08.2006, v časti (2) Zmluva o úvere, bod (1), v znení: „Klient svojim podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 14.08.2006, v časti (2) Zmluva o úvere, bod (3), v znení: „Podpisom tejto zmluvy zmluvne strany zároveň uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy (Dohoda) v zmysle § 551 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky PB vznikutej zo ZoÚ. Klient udeľuje PB výslovný súhlas na predloženie Dohody platiteľovi mzdy Klienta. Táto Dohoda sa vzťahuje aj na budúceho platiteľa mzdy ako i na iné príjmy Klienta.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa a žalovaná uzatvorili dňa 14.08.2006 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 50.000,- Sk (1.659,70 eura), ktorý sa zaviazala žalobkyňa vrátiť 60 mesačných splátkach po 1.490,- Sk (49,46 eura). Z listiny - aktuálny stav úveru vyplynulo, že žalobkyňa z poskytnutého úveru uhradila celkovo sumu 753,25 eura, poslednú splátku vo výške 10,- eur uhradila dňa 08.10.2010. Listom zo dňa 04.09.2008 žalovaná vyzvala žalobkyňu na zaplatenie nedoplatku vo výške 2.955,23 Sk (98,10

eura), poplatku za upomienku vo výške 750,- Sk (24,90 eura). Listom zo dňa 1.4.2010 žalovaná vyhlásila predčasnú splatnosť úveru. Dlžná istina predstavovala sumu 906,45 eura, úroky 77,61 eura a poplatku za upomienky 27,18 eura.

3. Zmluvou o postúpení pohľadávok, uzavretou dňa 15.12.2010, postúpila žalovaná pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere na obchodnú spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED. Zmluvou o postúpení pohľadávok, uzavretou dňa 24.02.2011, postúpila spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere na spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o.. Zmluvou o postúpení pohľadávok, uzavretou dňa 15.12.2014, postúpila spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere na spoločnosť BENCONT INVESTMENTS, s.r.o.. Zmluvou o postúpení pohľadávok, uzavretou dňa 15.12.2014, postúpila spoločnosť BENCONT INVESTMENTS s.r.o. pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere na spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s..

4. V zmluve a to v časti (2) Zmluva o úvere, bod (1), je uvedené: „Klient svojim podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie.“

5. V zmluve a to v časti (2) Zmluva o úvere, bod (3), je uvedené: „Podpisom tejto zmluvy zmluvne strany zároveň uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy (Dohoda) v zmysle § 551 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky PB vzniknutej zo ZoÚ. Klient udeľuje PB výslovný súhlas na predloženie Dohody platiteľovi mzdy Klienta. Táto Dohoda sa vzťahuje aj na budúceho platiteľa mzdy ako i na iné prijímy Klienta.“

6. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že tento úver je už starý, pričom podľa jej vedomostí už by mal byť celý uhradený zrážkami zo mzdy. Inému subjektu ako žalovanej neplatila. V poslednej dobe ju začali kontaktovať inkasné spoločnosti, žiadali osobné údaje ako rodné číslo, a preto sa obrátila na právneho zástupcu.

7. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 4, § 54 ods. 1, 2, § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 5, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007 (ďalej aj ako „ZoSÚ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2011 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“).

8. Uzavretú Zmluvu súd prvej inštancie považoval za zmluvu spotrebiteľskú, ktorej predtlač formulára mala žalovaná už pripravenú a dopisovala do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobkyne. Tá obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť, ani neovplyvnila.

9. Keďže Zmluvou o postúpení pohľadávok, uzavretou dňa 15.12.2010, postúpila žalovaná pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere na obchodnú spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED, zaoberal sa súd prvej inštancie pasívnou vecnou legitímáciou žalovanej.

10. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že listom zo dňa 04.09.2008 žalovaná vyzvala žalobkyňu na zaplatenie nedoplatku vo výške 2.955,23 Sk (98,10 eura), poplatku za upomienku vo výške 750,- Sk (24,90 eura). Listom zo dňa 01.04.2010 žalovaná vyhlásila predčasnú splatnosť úveru, avšak v konaní nebola preukázaná dohoda o zaplatení celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (§ 565 Občianskeho zákonníka). Z úverovej dokumentácie, ktorá bola predložená, takáto dohoda nevyplývala. Ak by sa však aj strany dohodli na možnosti zosplatenia, tak k platnému zosplateniu nedošlo. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalovaná listom zo dňa 01.04.2010 vyhlásila predčasnú splatnosť úveru. V konaní však nebolo preukázané, aby bola žalobkyňa upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva. (v čase vyhlásenia predčasnej splatnosti bolo účinné ustanovenie § 53 ods. 8 OZ, účinné od 1.11.2008). V úverovej dokumentácii sa takéto upozornenie nenachádzalo. Pokiaľ šlo o upomienku zo dňa 4.9.2008, tak podľa listiny aktuálny stav úveru, zo strany žalobkyne došlo k úhrade nedoplatku, keď 20.11.2020 uhradila sumu 5.500,- eur a následne boli platené splátky aj v roku 2009. Veriteľ pritom môže právo použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (druhá veta § 565), pričom k vyhláseniu predčasnej splatnosti došlo až po vyše roku. Za týchto okolností súd konštatoval, že neboli splnené zákonné podmienky pre platné zosplatenie, čo malo za následok

neplatnosť právneho úkonu - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, pretože v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka tento úkon odporuje zákonu.

11. Ak žalovaná neplatne zosplatnila úver, nemohla postúpiť obchodnej spoločnosti BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED tzv. „živý úver“. Neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru spôsobila, že pohľadávka vo výške, v akej bola postupovaná na BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED, postupovaná byť nemohla, keďže konečná splatnosť úveru by podľa zmluvy nastala až dňa 14.11.2011. Súd nepoprel zákonnú možnosť postúpenia aj časti peňažného záväzku banky voči svojim dlžníkom, avšak v tomto prípade bolo preukázané, že banka nepostupovala časť peňažnej pohľadávky (nezaplatené splatné splátky), ale postupovala celú zosplatnenú pohľadávku. Pokiaľ teda 365.bank, a.s. postúpila svoju pohľadávku, konala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 o bankách, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2010 neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom). Absolútne neplatná prvá zmluva o postúpení pohľadávok mala za následok aj neplatnosť nasledujúcich zmlúv o postúpení pohľadávky a teda žalovaná je aj naďalej veriteľom, čím je daná jej pasívna vecná legitímácia.

12. Pri skúmaní naliehavého právneho záujmu na určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov poukázal súd prvej inštancie na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinný v čase podania žaloby, ktorý v závere obsahuje odkaz na poznámku pod č. 18ba), ktorá poukazuje na § 137 písm. c) a písm. d) CSP. V zmysle § 137 písm. d) CSP možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Z už spomínaného § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zákon č. 129/2010 Z.z. nahradil zákon č. 258/2001 Z.z., ktorý bol účinný v čase uzatvorenia zmluvy. Ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., v znení novely č. 279/2017 Z.z., s účinnosťou od 1.1.2018, nemá prechodné ustanovenia. Od účinnosti sa novela § 11 ods. 4, vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom, a preto znenie § 11 ods. 4 je potrebné aplikovať aj na vzťahy vzniknuté za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z..

13. Po preskúmaní Zmluvy súd dospel k záveru, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, keďže v nej nie je uvedený žiaden údaj o úroku a poplatkoch. V zmysle § 4 ods. 5 ZoSÚ od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Keďže chýbali údaje o úroku a poplatkoch, ďalšie dokazovanie ohľadne výšky RPMN bolo nadbytočné a nevhodné, a preto sú návrh žalovanej, aby Národná banka Slovenska konkretizovala, či existovalo opatrenie alebo iný vnútorný predpis, na základe ktorého mali veritelia postupovať pri výpočte RPMN a aby zaslala odborné vyjadrenie, zamietol.

14. Pokiaľ šlo o naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, súd prvej inštancie konštatoval, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na ich určení, a to bez toho, aby žalobkyňa musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp.zn. 1Co/237/2013). Po preskúmaní namietaných zmluvných podmienok súd prvej inštancie dospel k záveru, že napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné.

15. V prípade zmluvnej podmienky „Klient svojim podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie.“ dôvod jej neprijateľnosti spočíval v tom, že žalovaná preniesla na žalobkyňu dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti zmluvy. Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa s úverovými podmienkami. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde. Táto zmluvná podmienka zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, a preto bola vyhlásená za neprijateľnú.

16. Za neprijateľnú považoval súd aj zmluvnú podmienku: „Podpisom tejto zmluvy zmluvne strany zároveň uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy (Dohoda) v zmysle § 551 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky PB vzniknutej zo ZoÚ. Klient udeľuje PB výslovný súhlas na predloženie Dohody platiteľovi mzdy Klienta. Táto Dohoda sa vzťahuje

aj na budúceho platiteľa mzdy ako i na iné príjmy Klienta.“ Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná a jej prijatie sa nedalo oddeliť od zmluvy samotnej. V zmysle uvedenej dohody bol spotrebiteľ povinný kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom a bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok a tým spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

17. S námietkou žalovanej, že podaná žaloba je v rozpore s dobrými mravmi, sa súd prvej inštancie nestotožnil. Ako vyplynulo z dokazovania, do dnešného dňa nebola vrátená istina, a teda žalovaná si môže kedykoľvek uplatniť nárok voči žalobkyni na súde. Tým, že bol úver určený za bezúročný a bez poplatkov dosiahla žalobkyňa stav právnej istoty o skutočnej výške dlhu. Taktiež spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľných zmluvných podmienok (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.4.2016, č.k. 20Co/295/2014-151). Za týchto okolností podanú žalobu nie je možné hodnotiť ako šikanózne.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, a preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

19. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná, uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b, d, f, h) CSP. Žalovaná namietala svoju pasívnu vecnú legitímáciu, s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2010. S týmto postúpením bola odovzdaná celá úverová dokumentácia, v dôsledku čoho sa žalovaná dostala do informačného deficitu. Súd zároveň absolútne nezohľadnil, že pohľadávka žalovanej sa stala premlčanou dňa 15.9.2014, čo popiera konštatovanie súdu, že žalovaný si kedykoľvek môže uplatniť voči žalobkyni nárok na súde. Žalobkyni reálne nehrozila žiadna ujma, ani v konaní netvrdila ani nepreukázala, že by od nej žalovaná vymáhala úverovú pohľadávku. Vo vzťahu k žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok namietala žalovaná šikanózne vykonávanie práva zo strany žalobkyne a domáha sa aplikácie čl. 5 CSP. Čl. 2 bod 1 zmluvy o úvere súčasne podľa žalovaného nespôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach a vo svojej podstate ani nie je zmluvnou podmienkou, ale len odkazom resp. blanketovým ustanovením. K čl. 2 bod 3 zmluvy o úvere žalovaná uviedla, že dohoda o zrážkach zo mzdy je tradičný zabezpečovací inštitút a ako zmluvná podmienka nepolieha na prieskum prijateľnosti, ak odráža obsah záväzného zákonného ustanovenia. V konaní podľa názoru banky došlo aj k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, zároveň si uplatnil voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu banky uviedla, že žalovaná úverovou zmluvnou dokumentáciou disponuje, keďže sama v konaní predložila niekoľko listín týkajúcich sa úverového vzťahu. K premlčaniu pohľadávky žalovanej uviedla, že je známa prax dodávateľov, ktorí na uplatnenie svojich premlčaných pohľadávok využívajú buď upomínacie konanie alebo si ich uplatnia skrz výkon zrážok zo mzdy. Aj z tohto dôvodu je žaloba čo do určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj určenia neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy nielen dôvodná, ale aj účelná a odôvodnená. Napadnutý rozsudok navrhla žalobkyňa potvrdiť, zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

21. Žalovaná v odvolacej replike uviedla, že odvolací súd by sa primárne mal zamerať na to, aký je motív podania žaloby a aký reálny dopad bude mať výsledok konania na právnu sféru žalobcu po takmer 16 rokoch od uzavretia úverovej zmluvy, ak úver bol pred 12 rokmi predčasne zosplatnený a postúpený. Žalobkyňa pritom vo svojej výpovedi potvrdila, že úver by mal byť už celý uhradený a došlo k zrušeniu zrážok zo mzdy, ktoré však v prvom rade vykonáva zamestnávateľ a inkasuje ich zrejme postupník alebo iný veriteľ. Motívom určovacích žalôb proti veriteľom je pritom vysoko pravdepodobne iba zisk, spočívajúci najmä v dosiahnutí bezúročnosti úveru, vydania bezdôvodného obohatenia a priznania finančného zadostučinenia, v dôsledku čoho v každom samostatnom súdnom konaní významne narastajú trovy právneho zastúpenia. Celý spor sa pritom dal jednoducho vyriešiť napr. uzavretím dodatku k zmluve o úvere, čo však zrejme nie je v záujme žalobkyne. Z týchto dôvodov sa žalovaná

domáhala aplikácie § 256 ods. 2 CSP na ťarchu žalobkyne, resp. § 257 CSP. Vo vzťahu k domnelým neprijateľným zmluvným podmienkam bolo potrebné zo strany žalobkyne konkretizovať, špecifikovať, a teda preukázať, v čom by mala spočívať ich neprijateľnosť a ako reálne ovplyvnila zmluvnú stranu. Podľa názoru žalovaného č. 2 bod 1 zmluvy o úvere nie je podmienkou, ale iba odkazom, resp. tzv. blanketovým ustanovením, ktoré nemožno ex lege vyhlásiť za neprijateľné. V ostatnom rozsahu žalobkyňa špekulatívne poukazuje na § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná popiera skutkové tvrdenia, že sa môže stále domáhať zaplataenia postúpenej pohľadávky voči žalobkyňi v súdnom konaní, a to aj napriek existencii § 54a Občianskeho zákonníka.

22. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

23. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejednáva vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený, ale aj povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

24. Odvolací súd v konaní relevantne posudzuje konkrétne dôvody uvádzané v odvolaní, a to či bol zistený skutkový stav správne a úplne a či sa aplikovali správne príslušne právne predpisy, pričom v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS/78/2005).

25. Podľa rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 2Cdo205/2009 z 29. júna 2010 „Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu – žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti.

26. Žalovaná v prvom rade namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, a to s ohľadom na postúpenie pohľadávky zo dňa 15.12.2010. Z obsahu preskúmaného spisu je však zrejmé, že predmetná námietka bola zo strany žalovanej vznesená už v konaní pred súdom prvej inštancie a dostalo sa jej náležitej pozornosti. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti konštatoval neplatné postúpenie pohľadávky, keďže žalovaná ako postupca nedodržala zákonom stanovené predpoklady podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre platné predčasné zosplatnenie dlhu. Neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru spôsobila, že pohľadávka vo výške, v akej bola postupovaná na BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED, postupovaná byť nemohla, keďže konečná splatnosť úveru by podľa zmluvy nastala až dňa 14.11.2011. Žalovaná v takom prípade postúpila svoju pohľadávku v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15.12.2010 neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom). Absolútne neplatná prvá zmluva o postúpení pohľadávok mala za následok aj neplatnosť nasledujúcich zmlúv o postúpení pohľadávky, a teda žalovaná je aj naďalej veriteľom, čím je daná jej pasívna vecná legitímácia. Odvolací súd sa s argumentáciou súdu prvej inštancie stotožňuje a k tomu dopĺňa nasledovné.

27. Ak žalovaná uvádza, že v dôsledku postúpenia pohľadávky a odovzdania úverovej dokumentácie sa ocitla v informačnom deficite, odvolací súd nepovažuje jej tvrdenia za opodstatnené. Pasívna vecná legitímácia žalovanej bola v konaní preukázaná. Žalovaná nedodržala relevantné právne predpisy určené na ochranu spotrebiteľa, a v dôsledku toho neplatne postúpila pohľadávku. Reparácia resp. konvalidácia konania žalovanej pred postúpením pohľadávky nebola v dispozícii spotrebiteľa, ktorý

nemohol ovplyvniť ani kontraktačný proces postúpenia pohľadávky. Odvolací súd preto považuje za nespravodlivé, aby dôsledky nezákonného konania žalovanej boli v konaní pričítané na ťarchu spotrebiteľa, žalobkyne. Odporovalo by to zároveň teoretickým východiskám cesie pohľadávky, ktorá nie je závislá od vôle dlžníka, nesmie však zhoršiť jeho právne postavenie. Ak si teda žalovaná nezaopatřila kópiu úverovej dokumentácie ani si ju iným spôsobom nevyžiadala od zmluvnej protistrany, je nepochybne plne zodpovedná za dôkaznú situáciu v konaní.

28. Neopodstatnenou je aj námietka žalovanej, že súd prvej inštancie neprihliadol na premlčanie pohľadávky. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že súd prvej inštancie sa riadne držal medzi predmetu konania, pritom vzal do úvahy relevantné skutočnosti, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť výsledok súdneho konania. Žalobkyňa ako spotrebiteľka využila zákonnú možnosť (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 11 ods. 4 zákona č. 12/2010 Z.z.) domáhať sa voči dodávateľovi určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Podanej žalobe bolo vyhovené, keďže súd prvej inštancie mal preukázané, že v predloženej zmluve o úvere absentoval údaj o úroku a poplatkoch, pritom v zmysle § 4 ods. 5 ZoSÚ od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

29. Podaná žaloba teda zjavne nadobúda praktický význam, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že do dnešného dňa nebola vrátená istina poskytnutého úveru. Tým, že bol úver určený za bezúročný a bez poplatkov dosiahla žalobkyňa stav právnej istoty o skutočnej výške dlhu, čo má svojej opodstatnenie osobitne v prípade, keď žalobkyňa bola podľa vlastných tvrdení kontaktovaná zo strany inkasných spoločností, napriek tomu, že podľa jej vedomostí bol úver splatený zrážkami zo mzdy. Prípadné premlčanie pohľadávky veriteľa pritom nemá v konaní význam, keďže nateraz nie sú voči žalobkyňi ako spotrebiteľke uplatňované sumy na zaplatenie, voči ktorým by relevantne mohla vzniesť námietku premlčania, resp. súd by na premlčanie spotrebiteľského dlhu nemusel prihliadnuť ex offa podľa § 54a Občianskeho zákonníka. Ak žalovaná mieni pripisovať premlčaniu pohľadávky význam v kontexte naliehavého právneho záujmu spotrebiteľa na požadovanom určení, v takom prípade je potrebné zvýrazniť, že naliehavý právny záujem je v predmetnom konaní daný a vyplýva z osobitného predpisu, t.j. nedokazuje sa.

30. Zhrnúc teda doposiaľ uvedené, súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, ak určil, že úver, poskytnutý žalobkyňi na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.8.2006, je bezúročný a bez poplatkov, z dôvodu, že zmluve absentuje údaj o úrokoch a poplatkoch.

31. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti zmluvných podmienok dospel odvolací súd taktiež k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, zohľadňujúci súčasnú rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že na základe zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.8.2006, v časti (2) Zmluva o úvere, bod (1) je na spotrebiteľa de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa s úverovými podmienkami. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde.

32. Obsahovo blízke ustanovenia dodávateľov, zakomponované do textu spotrebiteľskej zmluvy o úvere, boli pritom v minulosti opakovane predmetom súdneho prieskumu. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 7Csp/23/2022 zo dňa 13.10.2022, v zmysle ktorého ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. V ustanoveniach § 4 a § 5 zákona o spotrebiteľských úveroch sú priamo definované informačné povinnosti veriteľa a taktiež z ustanovenia § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že veriteľ je povinný pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pri zohľadnení skutočností uvedených v zákone. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Samotné prehlásenie spotrebiteľa zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ splnil svoju povinnosť. Veriteľ je povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil s uvedenými listinami. Súdny dvor Európskej únie vo veci sp.zn. C-449/13 Bakkaus, konštatoval, že obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovávaní dôkazov o splnení svojich

informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenie (porov. tiež rozsudok Okresného súdu Bardejov sp.zn. 8Csp/39/2022 zo dňa 13.11.2023).

33. Z vlastnej rozhodovacej činnosti dáva odvolací súd do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp/2/2024 zo dňa 23.5.2024, keď uviedol, že ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby do každej zmluvy nebolo nevyhnutné prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosť spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak k splneniu povinností, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu. Zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či sa pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami skutočne oboznámil. Zmluvná podmienka rovnakého znenia, resp. obdobné zmluvné podmienky boli pritom opakovane vyhlásené za neprijateľné (pozri napr. rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp.zn. 29Csp/33/2020, 19Csp/102/2020, 9Csp/99/2022, či Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/41/2016, 3CoCsp/35/2022 a iné).

34. V rozsudku sp.zn. 20Co/41/2016 zo dňa 27.4.2017 Krajský súd v Prešove poukázal aj na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie z 24.3.2014, č. SK/0207/99/2014, ktorým žalovanému bola uložená pokuta 10.000,- eur pre porušenie zákazu upierať spotrebiteľovi právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách tým, že dojednal so spotrebiteľmi zmluvy, ktoré okrem iného obsahujú totožné vyhlásenie dlžníka ako v prejedávanom prípade cit.“ Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) OZ, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Uvedenými zmluvnými podmienkami sa na spotrebiteľa taktiež neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti a únosnosti úveru podľa zmluvy v kontexte jeho majetkových pomerov a finančných možností. V ustanoveniach § 4 a § 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, sú priamo definované informačné povinnosti veriteľa a taktiež z ustanovenia § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že veriteľ je povinný pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pri zohľadnení skutočností uvedených v zákone. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Priemerný spotrebiteľ nemusí byť znalý povinností, ktoré veriteľovi ukladá zákon.

35. Argumentáciu žalovanej, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.8.2006, v časti (2) Zmluva o úvere, bod (1), vlastne nie je ani zmluvnou podmienkou, ale len blanketovým ustanovením, považuje odvolací súd za neopodstatnenú. Nielenže odporuje predchádzajúcej judikatúre všeobecných súdov, ako bola poukazovaná vyššie, ale nemá odzrkadlenie ani v obsahu dojednaní. Je zrejme, že spotrebiteľ vyhlásením, ktoré pre neho vopred zakomponoval

do formulárovej zmluvy dodávateľ, nielen poukazuje na obchodné podmienky, ale zároveň vyhlasuje, že sa s nimi oboznámil, súhlasí s nimi a potvrdzuje ich prijatie. Predmetným zmluvným dojednaním sa tak upravujú vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán, resp. deklaruje sa splnenie zákonných informačných povinností dodávateľa a spotrebiteľovi je doslova „vtlačený“ súhlas s obchodnými podmienkami, bez preukázania jeho skutočnej vôle. Na základe uvedených skutočností sa odvolací súd stotožnil s predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou súdov a predmetné zmluvne dojednania považuje za neprijateľné v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka.

36. V kontexte neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako prostriedku na zabezpečenie peňažnej pohľadávky sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie i jeho odôvodnením. Nad jeho rámec odvolací súd uvádza, že žalovaný mal pripravené tlačivo a tým vnútil žalobcovi iný právny úkon než ten, o ktorý v danom okamihu mal záujem - a to poskytnutie peňazí. Nebolo preukázané, že by žalobca bol nejakým spôsobom osobitne oboznámený zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho dôsledkoch. Tak sa dá usudzovať nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa, vstúpiť k dohode o zrážkach zo mzdy so žalovaným.

37. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp.zn. 6MCdo/9/2012, kde práve bolo poukazované, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

38. Cieľom spotrebiteľského práva je zvýšená ochrana slabšej strany záväzkového vzťahu, ktorou je nepochybne spotrebiteľ, pričom východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na všetky podmienky, za ktorých dochádza ku vzniku záväzkovo-právneho vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa a tiež so zreteľom na to, že dodávateľ má možnosť jednostranne stanoviť zmluvné podmienky, čo aj v reálnom živote uskutočňuje, a to prostredníctvom formulárových zmlúv.

39. Postup žalovanej pri uzatváraní dohôd o zrážkach zo mzdy pri poskytovaní spotrebiteľských úverov je súdu známy z rozhodovacej praxe, z poznatkov ktorej vyplýva, že tieto dohody sú spotrebiteľmi podpisované bez akéhokoľvek poučenia a bez možnosti ovplyvniť alebo odmietnuť túto dohodu podpísať. Jedná o formulár zmluvy. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp.zn. 6MCdo 9/2012).

40. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobkyne vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená. Súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Vykonávanie zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Pre určenie neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy je pritom právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobkyne o výkon zrážok.

41. Občiansky zákonník nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§53 ods. 5), hoci má základ v znení zákona. Relevantné sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok. Aj keď zákon nevylučuje uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, tak túto je nutné vždy posudzovať vo vzťahu k základnému právnomu vzťahu, ktorým bolo uzavretie zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo

mzdy bola súčasťou samotnej úverovej zmluvy, to znamená, že žalobkyňa ako spotrebiteľ, nemohla ovplyvniť uzatvorenie tejto dohody. Ak žalobkyňa potom zmluvu o úvere podpísala, nemala možnosť zabrániť vykonávaniu zrážok, pretože na základe uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy mali byť zrážky vykonávané do tej doby, kým žalovaný neoznámí zamestnávateľovi, že sú všetky pohľadávky splatené, pričom žalobkyňa takúto dohodu o zrážkach zo mzdy ukončiť nemohla.

42. Aj keď inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bol zákonom v čase uzatvorenia zmluvy povolený, tak je potrebné poukázať na to, že pokiaľ sa takáto dohoda uzatvárala vo vzťahu, kde povinnou osobou bol spotrebiteľ, ide o dojednanie, ktoré svojou podstatou obchádzalo súdnu ochranu spotrebiteľa, pretože vylučovalo zo súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči spotrebiteľovi. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie teda musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Odvolací súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, v ktorých v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

43. Súd prvej inštancie zároveň náležite odôvodnil svoje rozhodnutie, pritom nie je porušením práva žalovanej na spravodlivý proces, ak súd svoje rozhodnutie neodôvodní podľa predstáv sporovej strany. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasnený skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania (Ruiz Toria c. Španielsko z 9.12.1994, séria A č. 303-A, str. 12, § 29). Ústavný súd SR vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.

Ilustračne k významu ex offo ochrany, odvolací súd považuje za potrebné poukázať na výklad smerníc a v tomto sa opodstatnene domnieva, že je nevyhnutné vychádzať z doktríny ex offo aplikácie spotrebiteľského práva, a to aj pri zastupovaní advokátom v spotrebiteľských sporoch, čo vyplýva z judikatúry Súdného dvora EÚ, napr. vo veci C-497/13, alebo vo veci C-511/17 (pozri bod 40) - Okrem toho skutočnosť, že pani E. je zastúpená advokátom, nemá vplyv na predchádzajúcu analýzu, keďže všeobecná otázka rozsahu preskúmania ex offo, ktoré má vykonať vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci, musí byť rozhodnutá bez ohľadu na konkrétne okolnosti každého konania (pozri analogicky rozsudok zo 4. októbra 2007, Rampion a Godard, C-429/05, EU:C:2007:575, body 62 a 65).

K ex offo dokazovaniu je potrebné upriamiť pozornosť napr. na rozhodnutie Súdného dvora EÚ vo veci C-807/19 z bodu 52 vyplýva „V tomto zmysle, ak právne a skutkové okolnosti uvedené v spise predloženom vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, na ktoré spotrebiteľ nepoukazyval, ale ktoré súvisia s predmetom sporu, bez toho, aby bolo možné v tejto súvislosti vykonať konečné posúdenie, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade potreby ex offo prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť tento spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný prijať ex offo opatrenia na vykonanie dokazovania, pokiaľ právne a skutkové okolnosti, ktoré sa už nachádzajú v uvedenom spise, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, body 37 a 38).“

Tematicky identické je aj rozhodnutie Súdného dvora EÚ vo veci C-511/17 (pozri body 36 až 38) „36 Súdny dvor totiž viackrát rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá je predmetom sporu, ktorý prejednáva, a ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing,

C-137/08, EU:C:2010:659, bod 56, a zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 66).“

„37 Z rovnakého dôvodu a ako to tiež v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 61 až 64 svojich návrhov, ak právne a skutkové okolnosti uvedené v spise predloženom vnútroštátnemu súdu vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, na ktoré spotrebiteľ nepoukazoval, ale ktoré súvisia s predmetom sporu, bez toho, aby bolo možné v tejto súvislosti vykonať konečné posúdenie, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade potreby ex offio prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť tento spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel.“

„38 Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný prijať ex offio také opatrenia na vykonanie dokazovania, aké sú uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, pokiaľ právne a skutkové okolnosti, ktoré sa už nachádzajú v uvedenom spise, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, ktoré napriek tomu, že neboli napadnuté spotrebiteľom, súvisia s predmetom sporu, a pokiaľ v dôsledku toho vykonanie preskúmania ex offio prináležiaceho tomuto súdu vyžaduje, aby sa takéto opatrenia na vykonanie dokazovania prijali.“

K dôkaznému bremenu odvolací súd upriamuje pozornosť napr. na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13, podľa ktorého ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, a

– jednak bránia skutočnosti, aby sa súd z dôvodu štandardného ustanovenia musel domnievať, že spotrebiteľ uznal úplné a správne vykonanie veriteľom jeho predzmluvných povinností, pričom toto ustanovenie má za následok aj prenesenie dôkazného bremena o vykonaní uvedených povinností, ktoré môže narušiť účinnosť práv priznaných smernicou 2008/48.

1. 2. Článok 8 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že jednak nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obvyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy, a jednak neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom.

2. 3. Článok 5 ods. 6 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni, aby veriteľ poskytol spotrebiteľovi primerané vysvetlenia pred ohodnotením jeho finančnej situácie a potrieb, pričom sa ale môže ukázať, že ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa povedie k ich nevyhnutným zmenám, ktoré musia byť spotrebiteľovi poskytnuté s dostatočným časovým predstihom pred podpisom zmluvy o úvere bez potreby vypracovania konkrétneho dokumentu.

44. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, keďže nevzhliadol opodstatnenosť ani jedného z uplatnených odvolacích dôvodov.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovanej nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí žalobkyni v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Odvolací súd súčasne v predmetnom konaní nevzhliadol s ohľadom na strany sporu ani okolnosti prípadu dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by dôvodil nepriznanie náhrady trov konania stranám sporu. Žalobu považovali súdy oboch inštancií za dôvodnú a prínosnú nielen čo do právneho vzťahu sporových strán, ale aj pre širší okruh spotrebiteľov, keďže určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok by malo normovať správanie dodávateľov a regulovať hrubú nerovnováhu v právach a povinnosti, ktorú v neprospech spotrebiteľov neprijateľné zmluvné podmienky zakladajú. Argumentáciu žalovanej o účelovom navyšovaní trov konania nepovažoval odvolací súd za preukázanú a napokon ani dôvodnú pre aplikáciu § 257 CSP v neprospech úspešnej žalobkyne, spotrebiteľky.

47. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).